

ILMASTOPOLITIIKAN TUULIA

Minna Ojanperä, lakimies
MTK ry

Pellon käyttö ja ilmastonmuutos – sopeutumista ja hillintää
OPAL-Life seminaari 29.11.2021

29.11.2021

1

Tilannekuva / kansainvälinen ilmastodiplomatia

- Maatalous pysyi pitkään YK:n ilmastokokouksen ulkokehällä. Vuonna 2017 (COP23) läpimurto, ns. Koronivia-prosessin startti. Tavoitteena määritellä kansainvälisissä työpajoissa maatalouden roolia ilmastonmuutoksessa.
- IPCC: Maankäyttöä ja maataloutta koskeva tieteellinen raportti 2019:
 - Ilmastonmuutos vaarantaa ruoantuotantoa, 23 % ihmisen aiheuttamista kasvihuonekaasupäästöistä syntyy maa- ja metsätaloudesta ja muusta maankäytöstä. Suuria päästölähteitä ovat mm. karja ja riisinviljely. Puusto, muu kasvillisuus ja maaperä sitovat itseensä noin kolmanneksen ihmisen aiheuttamista hiilidioksidipäästöistä => näitä hiilinieluja tulee kasvattaa.

Tilannekuva / kansainvälinen ilmastodiplomatia

- COP26/2021: korkeat odotukset yhteisistä sopimuskirjauksista maataloudessa jäivät osin täyttymättä.
 - Herwig Ranner, speaking on behalf of the European Union (EU) said: *“The EU welcomes the positive outcome of the Koronivia Joint Work on Agriculture. It acknowledges the need for a transition towards sustainable and climate-resilient food systems, taking into consideration food security and ending hunger throughout the globe, as well as to achieve climate objectives such as emission reductions.”*
- Keskustelu globaalilla tasolla jatkuu vuonna 2022 Egyptissä.

Tilannekuvia / EU:n päätöksenteko

- Fit for 55 –valmiuspaketti: EU vähentää kasvihuonekaasupäästöjään vähintään 55 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä
 - mm. maankäyttöä koskevan lainsäädännön uudistaminen
- Carbon farming / hiiliviljely laajasti esillä, sääntelyä valmisteilla. Hiiliviljelyn käsite toistaiseksi täsmentymätön; tunnistettu maaperän hiilensidontarooli.
- CAP: paine ympäristö- ja ilmastotoimenpiteiden käyttöönottoon voimakasta

Tilannekuva / kansallinen säädösvalmistelu

- Sanna Marinin
hallitusohjelma:

Ilmastolain ohjausvaikutusta vahvistetaan. Lakia päivitetään siten, että tavoite hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä toteutuu. Ilmastolain vuoden 2050 tavoitetta päivitetään. Lakiin lisätään hiilineutraaliuspolkua vastaavat päästövähennystavoitteet vuosille 2030 ja 2040.

- *Ilmastolakiin otetaan mukaan myös maankäyttösektori sekä hiilinielujen vahvistamista koskeva tavoite.*
- *Nielupolitiikka otetaan osaksi ilmastolain päivittämistä ja strategiaa kohti hiilineutraaliutta. Nielujen kehittymistä ja toimien vaikuttavuutta arvioidaan osana ilmastolain vuosittaista raportointia.*

Tilannekuva / kansallinen säädösvalmistelu

- MMM:n maankäyttösektorin ilmastotoimenpidekokonaisuus: vähennetään päästöjä & vahvistetaan hiilinieluja ja –varastoja
- Maataloudessa: kehitetään viljelytapoja, -tekniikoita, tuotteita ja palveluja.
- Lisäksi: ilmastoruokaohjelma, Hiilestä kiinni –tutkimus- ja innovaatio-ohjelma

Ilmastopolitiikan tuulet?

"Ollaan sitten hiiliviljelijöitä ja päästöjen vähentäjiä" – turvepellon omistaja kertoo, miksi maatalouden ilmastotoimet jumittavat

MAANVILJELY

Suomalaisyritys loi hiiliviljelyn helpottamiseksi verkkopalvelun, joka kertoo viljelijälle, onko hänen peltonsa hiilinielu vai päästölähde

Maatalouden hiilipäästöt eivät ole tilastollisesti pudonneet 2000-luvulla lainkaan. Biocode oy:n toimitusjohtaja Ernesto Hartikaisen mielestä se ei ole viljelijöiden syy.

Maatilan hiilivirrat näkyviksi – "Hiililaskuri voi olla faktoihin perustuva vastaisku mollaajille"

Maatalous remonttiin: kun tuotantoa uudistetaan, maaseutu alkaa elpyä

Ruoka on konkreettinen ja perimmäinen luontosuhde. Mikä on kestävä tapa tuottaa sitä?

Suomalaisen maatalouden kasvihuonekaasupäästöjen kova ydin on turpeessa, ja siksi päästövähennykset pitää kohdentaa erityisesti turvemaille, kirjoittaa Helsingin yliopiston ohjelmajohtaja Marjukka Lamminen.

Talous | Maatalous

Maatalouden ilmastotoimia on tuettu jo miljardeilla, mutta päästöt eivät olekaan vähentyneet

Nykyiset ohjaukset eivät vähennä maatalouden päästöjä. MTK uskoo, että oikeilla kannusteilla 30 prosentin päästövähennys on realistinen.

Ilmasto & Luonto on Lantmännenin tulevaisuuden viljelyn ohjelma, jossa toteutetaan koulutus- ja tutkimustoimenpiteitä pellolla ilmastovaikutusten pienentämiseksi ja luonnon monimuotoisuuden tukemiseksi. Ohjelma käynnistyy yhteistyössä sopimusviljelijöiden kanssa ja muuttaa rukiin viljelyä jo tulevan satokauden myötä. Ohjelman toimenpiteiden arvioidaan pienentävän keskimääräisen suomalaisen rukiin viljelyn kasvihuonekaasupäästöjä noin 15 prosenttia*.

Suomen maatalous muuttuu ilmaston mukana – Kuivuus ja rankkasateet ovat uhkakuvia, joista on tullut Ylistalon tilalla jo arkea

♡ 2 💬 1

Talous | Rahoitus

Hiiliviljely vähentää maatalouden päästöjä, mutta olisiko siitä sijoitus- tuotteeksi? S-pankki uskoo, että on

Hiiliviljelystä on tulossa houkutteleva sijoituskohte, sillä elintarvikeyritykset maksavat raaka-aineesta lisähintaa ja myös hiilen sidonnalle on syntymässä markkinat.

Ilmastopolitiikan tuulet?

Mielipide | Kolumni

Ilmastonmuutoksen torjunnassa maanviljelijä voi nousta sankariksi – Salaisuus on maaperässä

Maaperän köyhtyminen on yksi vakavista ympäristöongelmista, mutta siitä puhutaan yllättävän vähän. Terve maaperä voisi olla suomalaisen maatalouden kilpailuvaltti.

Jaana Savolainen

23.8.2018 2:00 | Päivitetty 23.8.2018 7:40

Johtopäätöksiä

- Aluetta tai toimialaa, johon ilmastopolitiikka ei ulotu, ei ole olemassa
- Maatalouden rooli ilmastonmuutoksessa noussut raketin lailla yhteiskunnalliseen keskusteluun 10 vuoden aikana – hyvässä ja pahassa

- Näköpiirissä: toiminnan rajoituksia sääntelyn keinoin, markkinaehtoista kannustamista, kasvava kuluttajalähtöinen paine kestävään ruoantuotantoon

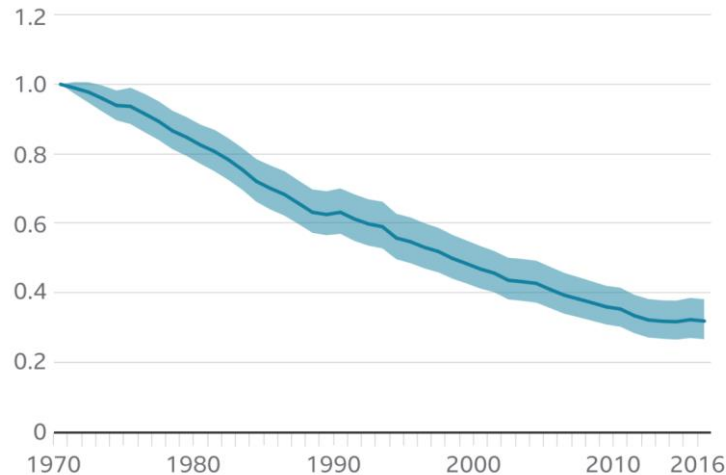
Next big thing:

Biodiversity loss risks 'ecological meltdown' - scientists

By Helen Briggs
BBC Environment correspondent

🕒 10 October

How wildlife has declined, 1970-2016

KIITOS!

minna.ojanpera@mtk.fi

040 6719536

@MinnaOjanpera

